

Asia: VN/21695/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työkanava Oy:n asiakkuus

Lakiesityksessä ehdotetaan, että TE-toimiston lisäksi kuntakokeilualueen kunnalla olisi oikeus tehdä päätös siitä, täyttääkö henkilö Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain mukaiset edellytykset yhtiöön työllistämiseksi. Ehdotuksen toteutumisen myötä asiakasohjaus kuntakokeilualueilla selkeytyy ja osatyökykyisen työnhakijan prosessi alueiden ja toimijoiden välillä tasoittuu. Esitys on siten kannatettava.

Tilapäistä suojelua saavat henkilöt ja kokeilukunnan asiakkuus

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia siten, että jatkossa kokeilualueiden kuntien asiakkaita olisivat myös sellaiset kunnassa asuvat tilapäistä suojelua saavat henkilöt, joilla ei ole kotikuntalaisia tarkoitettua kotikuntaa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan tilapäistä suojelua hakenut henkilö voi tehdä töitä Suomessa ilman rajoituksia ja opiskella heti sen jälkeen, kun hän on rekisteröinyt tilapäisen suojelun hakemuksen poliisilla tai rajaviranomaisella. Tilapäistä suojelua saava henkilö voi myös halutessaan ilmoittautua TE-toimistoon julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaiseksi työnhakijaksi ja saada työllistymistä tukevia palveluita. Lakiesityksen mukaan vastuu tilapäisen suojelun piiriin kuuluvien työnhakijoiden palveluista siirtyisi TE-toimistolta Kuntakokeille 1.2.2023 alkaen.

Kuntakokeilukunnilla on jo nyt lähtökohtaisesti keskitetty työnhakuasiakasprosessivastuu maahanmuuttaneiden ja vieraskielisten palveluina osalta. Tilapäisen suojelun piiriin kuuluvien työnhakijoiden palveluvastuun siirtyminen kokeilukunnille on luontevaa ja selkeyttää niin

asiakasohjausta kuin kokeilukuntien ja TE-toimiston toimivaltuuksia. Esityksen perustelut ja tarkoitus ovat lähtökohtaisesti kannatettavia.

Tehtävän hoitaminen ei kuitenkaan voi tapahtua ainoastaan vastuu siirtämällä, vaan (niin TE-toimistolle kuin myös) kuntakokeilukunnille tulee turvata riittävät resurssit lisääntyvien tehtävien hoitamiseen. Maahanmuuttaneiden palveluissa laskennalliset virkailijakohtaiset asiakasmäärät on pidettävä maltillisina, jotta palvelu pystytään tuottamaan laadukkaasti ja tehokkaasti. Lakiesityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa arvioituna keskimääräisenä asiakaskuormituksen laskentaperusteena on ollut 170 työnhakijaa/työntekijä, mikä on ehdottomasti liian suuri arvio haastavassa tilanteessa olevien asiakkaiden prosessin laadukkaalle edistämiseksi.

Asiakaspainotukset ovat jo kuntakokeilun aikana siirtyneet vahvasti TE-toimistolta kokeilukunnille ja uuden asiakaspalvelumallin käyttöönotto on kaventanut kuntien mahdollisuutta toteuttaa kokeilua omaehtoisesti. Nyt esitetty muutos lisää edelleen kuntakokeilujen asiakasmääriä suhteessa TE-toimistoon. Tämän muutoksen myötä on viimeistään tarkasteltava ja uudelleenkohdennettava henkilöstöresursseja TE-toimen ja kuntakokeilun välillä. Lisääntyvä asiakasmäärä, sen myötä lisääntyvä henkilöstöpanos ja kasvokkaisen kohtaamisen välttämättömyys yhdessä lisäävät myös kuntien toimitilatarpeita. Esityksessä ei oteta kantaa tämän kustannuskokonaisuuden huomioimisen suhteen. Edellytyksenä esityksen toteutumiselle on tämä ulottuvuus huomioitava kokonaisuudessaan.

Sokka Tuuli
Iisalmen kaupunki - Työllisyyspalvelut